

Starý zákon - Exodus

3 Moses autem pascebat oves Iethro cognati sui sacerdotis Madian cumque minasset gregem ad interiora deserti venit ad montem Dei Horeb ² apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi et videbat quod rubus arderet et non conbureretur ³ dixit ergo Moses vadam et videbo visionem hanc magnam quare non conburatur rubus ⁴ cernens autem Dominus quod pergeret ad videndum vocavit eum de medio rubi et ait Moses Moses qui respondit adsum ⁵ at ille ne adpropies inquit huc solve calciamentum de pedibus tuis locus enim in quo stas terra sancta est ⁶ et ait ego sum Deus patris tui Deus Abraham Deus Isaac Deus Iacob abscondit Moses faciem suam non enim audebat aspicere contra Deum ⁷ cui ait Dominus vidi adflictionem populi mei in Aegypto et clamorem eius audivi propter duritiam eorum qui praesunt operibus ⁸ et sciens dolorem eius descendi ut liberarem eum de manibus Aegyptiorum et educerem de terra illa in terram bonam et spatiosam in terram quae fluit lacte et melle ad loca Chananei et Hetthei et Amorrei Ferezei et Evei et Iebusei ⁹ clamor ergo filiorum Israhel venit ad me vidique adflictionem eorum qua ab Aegyptiis opprimuntur ¹⁰ sed veni mittam te ad Pharaonem ut educas populum meum filios Israhel de Aegypto ¹¹ dixit Moses ad Deum quis ego sum ut vadam ad Pharaonem et educam filios Israhel de Aegypto ¹² qui dixit ei ero tecum et hoc habebis signum quod miserim te cum eduxeris populum de Aegypto immolabis Deo super montem istum ¹³ ait Moses ad Deum ecce ego vadam ad filios Israhel et dicam eis Deus patrum vestrorum misit me ad vos si dixerint mihi quod est nomen eius quid dicam eis ¹⁴ dixit Deus ad Mosen ego sum qui sum ait sic dices filiis Israhel qui est misit me ad vos ¹⁵ dixitque iterum Deus ad Mosen haec dices filiis Israhel Dominus Deus patrum vestrorum Deus Abraham Deus Isaac et Deus Iacob misit me ad vos hoc nomen mihi est in aeternum et hoc memoriale meum in generationem et generatione ¹⁶ vade congrega seniores Israhel et dices ad eos Dominus Deus patrum vestrorum apparuit mihi Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Iacob dicens visitans visitavi vos et omnia quae acciderunt vobis in Aegypto ¹⁷ et dixi ut educam vos de adflictione Aegypti in terram Chananei et Hetthei et Amorrei Ferezei et Evei et Iebusei ad terram fluentem lacte et melle ¹⁸ et audient vocem tuam ingredierisque tu et seniores Israhel ad regem Aegypti et dices ad eum Dominus Deus Hebraeorum vocavit nos ibimus viam trium dierum per solitudinem ut immolemus Domino Deo nostro ¹⁹ sed ego scio quod non dimittet vos rex Aegypti ut eatis nisi per manum validam ²⁰ extendam enim manum meam et percutiam Aegyptum in cunctis mirabilibus meis quae facturum sum in medio eorum post haec dimittet vos ²¹ daboque gratiam populo huic coram Aegyptiis et cum egrediemini non exhibitis vacui ²² sed postulabit mulier a vicina sua et ab hospita vasa argentea et aurea ac vestes ponetisque eas super filios et filias vestras et spoliabitis Aegyptum

4 respondens Moses ait non credent mihi neque audient vocem meam sed dicent non apparuit tibi Dominus ² dixit ergo ad eum quid est hoc quod tenes in manu tua respondit virga ³ ait proice eam in terram proiecit et versa est in colubrum ita ut fugeret Moses ⁴ dixitque Dominus extende manum tuam et adprehende caudam eius extendit et tenuit versaque est in virgam ⁵ ut credant inquit quod apparuerit tibi Dominus Deus patrum tuorum Deus Abraham Deus Isaac Deus Iacob ⁶ dixitque Dominus rursum mitte manum in sinum tuum quam cum misisset in sinum protulit leprosam instar nivis ⁷ retrahe ait manum in sinum tuum retraxit et protulit iterum et erat similis carni reliquae ⁸ si non crediderint inquit tibi neque audierint sermonem signi prioris credent verbo signi sequentis ⁹ quod si nec duobus quidem his signis crediderint neque audierint vocem tuam sume aquam fluminis et effunde eam super aridam et quicquid hauseris de fluvio vertetur in sanguinem ¹⁰ ait Moses obsecro Domine non sum eloquens ab heri et nudius tertius et ex quo locutus es ad servum tuum inpeditionis et tardioris linguae sum ¹¹ dixit Dominus ad eum quis fecit os hominis aut quis fabricatus est mutum et surdum

videntem et caecum nonne ego ¹² perge igitur et ego ero in ore tuo doceboque te quid loquaris ¹³ at ille obsecro inquit Domine mitte quem missurus es ¹⁴ iratus Dominus in Mosen ait Aaron frater tuus Levites scio quod eloquens sit ecce ipse egreditur in occursum tuum vidensque te laetabitur corde ¹⁵ loquere ad eum et pone verba mea in ore eius ego ero in ore tuo et in ore illius et ostendam vobis quid agere debeatis ¹⁶ ipse loquetur pro te ad populum et erit os tuum tu autem eris ei in his quae ad Deum pertinent ¹⁷ virgam quoque hanc sume in manu tua in qua facturus es signa ¹⁸ abiit Moses et reversus est ad Iethro cognatum suum dixitque ei vadam et revertar ad fratres meos in Aegyptum ut videam si adhuc vivunt cui ait Iethro vade in pace ¹⁹ dixit ergo Dominus ad Mosen in Madian vade revertere in Aegyptum mortui sunt omnes qui quaerebant animam tuam ²⁰ tulit Moses uxorem et filios suos et inposuit eos super asinum reversusque est in Aegyptum portans virgam Dei in manu sua ²¹ dixitque ei Dominus revertenti in Aegyptum vide ut omnia ostenta quae posui in manu tua facias coram Pharaone ego indurabo cor eius et non dimittet populum ²² dicesque ad eum haec dicit Dominus filius meus primogenitus meus Israhel ²³ dixi tibi dimitte filium meum ut serviat mihi et noluisti dimittere eum ecce ego interficiam filium tuum primogenitum ²⁴ cumque esset in itinere in diversorio occurrit ei Dominus et volebat occidere eum ²⁵ tulit ilico Seffora acutissimam petram et circumcidit praeputium filii sui tetigitque pedes eius et ait sponsus sanguinum tu mihi es ²⁶ et dimisit eum postquam dixerat sponsus sanguinum ob circumcisionem ²⁷ dixit autem Dominus ad Aaron vade in occursum Mosi in deserto qui perrexit ei obviam in montem Dei et osculatus est eum ²⁸ narravitque Moses Aaron omnia verba Domini quibus miserat eum et signa quae mandaverat ²⁹ veneruntque simul et congregaverunt cunctos seniores filiorum Israhel ³⁰ locutusque est Aaron omnia verba quae dixerat Dominus ad Mosen et fecit signa coram populo ³¹ et credidit populus audieruntque quod visitasset Dominus filios Israhel et quod respexisset ad afflictionem eorum et proni adoraverunt

12 dixit quoque Dominus ad Mosen et Aaron in terra Aegypti ² mensis iste vobis principium mensuum primus erit in mensibus anni ³ loquimini ad universum coetum filiorum Israhel et dicite eis decima die mensis huius tollat unusquisque agnum per familias et domos suas ⁴ sin autem minor est numerus ut sufficere possit ad vescendum agnum adsumet vicinum suum qui iunctus est domui eius iuxta numerum animarum quae sufficere possunt ad esum agni ⁵ erit autem agnus absque macula masculus anniculus iuxta quem ritum tolletis et hedum ⁶ et servabitis eum usque ad quartamdecimam diem mensis huius immolabitque eum universa multitudo filiorum Israhel ad vesperam ⁷ et sument de sanguine ac ponent super utrumque postem et in superliminaribus domorum in quibus comedent illum ⁸ et edent carnes nocte illa assas igni et azymos panes cum lactucis agrestibus ⁹ non comedetis ex eo crudum quid nec coctum aqua sed assum tantum igni caput cum pedibus eius et intestinis vorabitis ¹⁰ nec remanebit ex eo quicquam usque mane si quid residui fuerit igne comburetis ¹¹ sic autem comedetis illum renes vestros accingetis calciamenta habebitis in pedibus tenentes baculos in manibus et comedetis festinantes est enim phase id est transitus Domini ¹² et transibo per terram Aegypti nocte illa percutiamque omne primogenitum in terra Aegypti ab homine usque ad pecus et in cunctis diis Aegypti faciam iudicia ego Dominus ¹³ erit autem sanguis vobis in signum in aedibus in quibus eritis et videbo sanguinem ac transibo vos nec erit in vobis plaga disperdens quando percussero terram Aegypti ¹⁴ habebitis autem hanc diem in monumentum et celebrabitis eam sollemnem Domino generationibus vestris cultu sempiterno ¹⁵ septem diebus azyma comedetis in die primo non erit fermentum in domibus vestris quicumque comederit fermentatum peribit anima illa de Israhel a primo die usque ad diem septimum ¹⁶ dies prima erit sancta atque sollemnis et dies septima eadem festivitate venerabilis nihil operis facietis in eis exceptis his quae ad vescendum pertinent ¹⁷ et observabitis azyma in eadem enim ipsa die educam exercitum vestrum de terra Aegypti et custodietis diem istum in generationes vestras ritu perpetuo ¹⁸ primo mense quartadecima die mensis ad vesperam

comedetis azyma usque ad diem vicesimam primam eiusdem mensis ad vesperam ¹⁹ septem diebus fermentum non inuenietur in domibus vestris qui comederit fermentatum peribit anima eius de coetu Israhel tam de advenis quam de indigenis terrae ²⁰ omne fermentatum non comedetis in cunctis habitaculis vestris edetis azyma ²¹ vocavit autem Moses omnes seniores filiorum Israhel et dixit ad eos ite tollentes animal per familias vestras immolate phase ²² fasciculumque hysopi tinguite sanguine qui est in limine et aspergite ex eo superliminare et utrumque postem nullus vestrum egrediatur ostium domus suae usque mane ²³ transibit enim Dominus percutiens Aegyptios cumque viderit sanguinem in superliminari et in utroque poste transcendet ostium et non sinet percussorem ingredi domos vestras et laedere ²⁴ custodi verbum istud legitimum tibi et filiis tuis usque in aeternum ²⁵ cumque introieritis terram quam Dominus daturus est vobis ut pollicitus est observabitis caerimonias istas ²⁶ et cum dixerint vobis filii vestri quae est ista religio ²⁷ dicetis eis victima transitus Domini est quando transivit super domos filiorum Israhel in Aegypto percutiens Aegyptios et domos nostras liberans incurvatusque populus adoravit ²⁸ et egressi filii Israhel fecerunt sicut praeceperat Dominus Mosi et Aaron ²⁹ factum est autem in noctis medio percussit Dominus omne primogenitum in terra Aegypti a primogenito Pharaonis qui sedebat in solio eius usque ad primogenitum captivae quae erat in carcere et omne primogenitum iumentorum ³⁰ surrexitque Pharaon nocte et omnes servi eius cunctaque Aegyptus et ortus est clamor magnus in Aegypto neque enim erat domus in qua non iaceret mortuus ³¹ vocatisque Mosen et Aaron nocte ait surgite egredimini a populo meo et vos et filii Israhel ite immolate Domino sicut dicitis ³² oves vestras et armenta adsumite ut petieratis et abeuntes benedicite mihi ³³ urgebantque Aegyptii populum de terra exire velociter dicentes omnes moriemur ³⁴ tulit igitur populus conspersam farinam antequam fermentaretur et ligans in palliis posuit super umeros suos ³⁵ feceruntque filii Israhel sicut praeceperat Moses et petierunt ab Aegyptiis vasa argentea et aurea vestemque plurimam ³⁶ dedit autem Dominus gratiam populo coram Aegyptiis ut commodarent eis et spoliaverunt Aegyptios ³⁷ profectique sunt filii Israhel de Ramesse in Soccoth sescenta ferme milia peditum virorum absque parvulis ³⁸ sed et vulgus promiscuum innumerabile ascendit cum eis oves et armenta et animantia diversi generis multa nimis ³⁹ coxeruntque farinam quam dudum conspersam de Aegypto tulerant et fecerunt subcinericios panes azymos neque enim poterant fermentari cogentibus exire Aegyptiis et nullam facere sientibus moram nec pulmenti quicquam occurrerant praeparare ⁴⁰ habitatio autem filiorum Israhel qua manserant in Aegypto fuit quadringentorum triginta annorum ⁴¹ quibus expletis eadem die egressus est omnis exercitus Domini de terra Aegypti ⁴² nox est ista observabilis Domini quando eduxit eos de terra Aegypti hanc observare debent omnes filii Israhel in generationibus suis ⁴³ dixitque Dominus ad Mosen et Aaron haec est religio phase omnis alienigena non comedet ex eo ⁴⁴ omnis autem servus empticius circumcidetur et sic comedet ⁴⁵ advena et mercennarius non edent ex eo ⁴⁶ in una domo comedetur nec efferetis de carnibus eius foras nec os illius confringetis ⁴⁷ omnis coetus filiorum Israhel faciet illud ⁴⁸ quod si quis peregrinorum in vestram voluerit transire coloniam et facere phase Domini circumcidetur prius omne masculinum eius et tunc rite celebrabit eritque sicut indigena terrae si quis autem circumciscus non fuerit non vescetur ex eo ⁴⁹ eadem lex erit indigenae et colono qui peregrinatur apud vos ⁵⁰ fecerunt omnes filii Israhel sicut praeceperat Dominus Mosi et Aaron ⁵¹ et in eadem die eduxit Dominus filios Israhel de terra Aegypti per turmas

13 locutusque est Dominus ad Mosen dicens ² sanctifica mihi omne primogenitum quod aperit vulvam in filiis Israhel tam de hominibus quam de iumentis mea sunt enim omnia ³ et ait Moses ad populum mementote diei huius in qua egressi estis de Aegypto et de domo servitutis quoniam in manu forti eduxit vos Dominus de loco isto ut non comedatis fermentatum panem ⁴ hodie egredimini mense novarum frugum ⁵ cumque te introduxerit Dominus in terram Chananei et Hetthei et Amorrei et Evei et Iebusei quam iuravit patribus tuis ut daret tibi

terram fluentem lacte et melle celebrabis hunc morem sacrorum mense isto ⁶ septem diebus vesceris azymis et in die septimo erit sollempnitas Domini ⁷ azyma comedetis septem diebus non apparebit apud te aliquid fermentatum nec in cunctis finibus tuis ⁸ narrabisque filio tuo in die illo dicens hoc est quod fecit Dominus mihi quando egressus sum de Aegypto ⁹ et erit quasi signum in manu tua et quasi monumentum ante oculos tuos et ut lex Domini semper in ore tuo in manu enim forti eduxit te Dominus de Aegypto ¹⁰ custodies huiusmodi cultum statuto tempore a diebus in dies ¹¹ cumque introduxerit te in terram Chananei sicut iuravit tibi et patribus tuis et dederit eam tibi ¹² separabis omne quod aperit vulvam Domino et quod primitivum est in pecoribus tuis quicquid habueris masculini sexus consecrabis Domino ¹³ primogenitum asini mutabis ove quod si non redemeris interficies omne autem primogenitum hominis de filiis tuis pretio redimes ¹⁴ cumque interrogaverit te filius tuus cras dicens quid est hoc respondebis ei in manu forti eduxit nos Dominus de Aegypto de domo servitutis ¹⁵ nam cum induratus esset Pharaon et nollet nos dimittere occidit Dominus omne primogenitum in terra Aegypti a primogenito hominis usque ad primogenitum iumentorum idcirco immolo Domino omne quod aperit vulvam masculini sexus et omnia primogenita filiorum meorum redimo ¹⁶ erit igitur quasi signum in manu tua et quasi adpensum quid ob recordationem inter oculos tuos eo quod in manu forti eduxerit nos Dominus de Aegypto ¹⁷ igitur cum emisisset Pharaon populum non eos duxit Dominus per viam terrae Philisthim quae vicina est reputans ne forte paeniteret eum si vidisset adversum se bella consurgere et reverteretur in Aegyptum ¹⁸ sed circumduxit per viam deserti quae est iuxta mare Rubrum et armati ascenderunt filii Israhel de terra Aegypti ¹⁹ tulit quoque Moses ossa Ioseph secum eo quod adiurasset filios Israhel dicens visitabit vos Deus efferte ossa mea hinc vobiscum ²⁰ profectique de Soccoth castrametati sunt in Etham in extremis finibus solitudinis ²¹ Dominus autem praecedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nubis et per noctem in columna ignis ut dux esset itineris utroque tempore ²² numquam defuit columna nubis per diem nec columna ignis per noctem coram populo

14 locutus est autem Dominus ad Mosen dicens ² loquere filiis Israhel reversi castrametentur e regione Phiahiroth quae est inter Magdolum et mare contra Beelsephon in conspectu eius castra ponetis super mare ³ dicturusque est Pharaon super filiis Israhel coartati sunt in terra conclusit eos desertum ⁴ et indurabo cor eius ac persequetur vos et glorificabor in Pharaon et in omni exercitu eius scientque Aegyptii quia ego sum Dominus feceruntque ita ⁵ et nuntiatum est regi Aegyptiorum quod fugisset populus inmutatumque est cor Pharaonis et servorum eius super populo et dixerunt quid volumus facere ut dimitteremus Israhel ne serviret nobis ⁶ iunxit ergo currum et omnem populum suum adsumpsit secum ⁷ tulitque sescentos currus electos quicquid in Aegypto curruum fuit et duces totius exercitus ⁸ induravitque Dominus cor Pharaonis regis Aegypti et persecutus est filios Israhel at illi egressi erant in manu excelsa ⁹ cumque persequerentur Aegyptii vestigia praecedentium reppererunt eos in castris super mare omnis equitatus et currus Pharaonis et universus exercitus erant in Ahiroth contra Beelsephon ¹⁰ cumque adpropinquasset Pharaon levantes filii Israhel oculos viderunt Aegyptios post se et timuerunt valde clamaveruntque ad Dominum ¹¹ et dixerunt ad Mosen forsitan non erant sepulchra in Aegypto ideo tulisti nos ut moreremur in solitudine quid hoc facere voluisti ut educeres nos ex Aegypto ¹² nonne iste est sermo quem loquebamur ad te in Aegypto dicentes recede a nobis ut serviamus Aegyptiis multo enim melius est servire eis quam mori in solitudine ¹³ et ait Moses ad populum nolite timere state et videte magnalia Domini quae facturus est hodie Aegyptios enim quos nunc videtis nequaquam ultra videbitis usque in sempiternum ¹⁴ Dominus pugnabit pro vobis et vos tacebitis ¹⁵ dixitque Dominus ad Mosen quid clamas ad me loquere filiis Israhel ut proficiscantur ¹⁶ tu autem eleva virgam tuam et extende manum super mare et divide illud ut gradientur filii Israhel in medio mari per siccum ¹⁷ ego autem indurabo cor Aegyptiorum ut persequantur vos et glorificabor in Pharaone et in

omni exercitu eius in curribus et in equitibus illius ¹⁸ et scient Aegyptii quia ego sum Dominus cum glorificatus fuero in Pharaone et in curribus atque in equitibus eius ¹⁹ tollensque se angelus Dei qui praecedebat castra Israhel abiit post eos et cum eo pariter columna nubis priora dimittens post tergum ²⁰ stetit inter castra Aegyptiorum et castra Israhel et erat nubes tenebrosa et inluminans noctem ut ad se invicem toto noctis tempore accedere non valerent ²¹ cumque extendisset Moses manum super mare abstulit illud Dominus flante vento vehementi et urente tota nocte et vertit in siccum divisaque est aqua ²² et ingressi sunt filii Israhel per medium maris sicci erat enim aqua quasi murus a dextra eorum et leva ²³ persequentisque Aegyptii ingressi sunt post eos omnis equitatus Pharaonis currus eius et equites per medium maris ²⁴ iamque advenerat vigilia matutina et ecce respiciens Dominus super castra Aegyptiorum per columnam ignis et nubis interfecit exercitum eorum ²⁵ et subvertit rotas curruum ferebanturque in profundum dixerunt ergo Aegyptii fugiamus Israhelem Dominus enim pugnat pro eis contra nos ²⁶ et ait Dominus ad Mosen extende manum tuam super mare ut revertantur aquae ad Aegyptios super currus et equites eorum ²⁷ cumque extendisset Moses manum contra mare reversum est primo diluculo ad priorem locum fugientibusque Aegyptiis occurrerunt aquae et involvit eos Dominus in mediis fluctibus ²⁸ reversaeque sunt aquae et operuerunt currus et equites cuncti exercitus Pharaonis qui sequentes ingressi fuerant mare ne unus quidem superfuit ex eis ²⁹ filii autem Israhel perrexerunt per medium sicci maris et aquae eis erant quasi pro muro a dextris et a sinistris ³⁰ liberavitque Dominus in die illo Israhel de manu Aegyptiorum ³¹ et viderunt Aegyptios mortuos super litus maris et manum magnam quam exercuerat Dominus contra eos timuitque populus Dominum et crediderunt Domino et Mosi servo eius

15

²² tulit autem Moses Israhel de mari Rubro et egressi sunt in desertum Sur ambulaveruntque tribus diebus per solitudinem et non inveniebant aquam ²³ et venerunt in Marath nec poterant bibere aquas de Mara eo quod essent amarae unde et congruum loco nomen inposuit vocans illud Mara id est amaritudinem ²⁴ et murmuravit populus contra Mosen dicens quid bibemus ²⁵ at ille clamavit ad Dominum qui ostendit ei lignum quod cum misisset in aquas in dulcedinem versae sunt ibi constituit ei praecepta atque iudicia et ibi temptavit eum ²⁶ dicens si audieris vocem Domini Dei tui et quod rectum est coram eo feceris et oboedieris mandatis eius custodierisque omnia praecepta illius cunctum languorem quem posui in Aegypto non inducam super te ego enim Dominus sanator tuus ²⁷ venerunt autem in Helim ubi erant duodecim fontes aquarum et septuaginta palmae et castrametati sunt iuxta aquas

31

¹² et locutus est Dominus ad Mosen dicens ¹³ loquere filiis Israhel et dices ad eos videte ut sabbatum meum custodiatis quia signum est inter me et vos in generationibus vestris ut sciatis quia ego Dominus qui sanctifico vos ¹⁴ custodite sabbatum sanctum est enim vobis qui polluerit illud morte morietur qui fecerit in eo opus peribit anima illius de medio populi sui ¹⁵ sex diebus facietis opus in die septimo sabbatum est requies sancta Domino omnis qui fecerit opus in hac die morietur ¹⁶ custodiant filii Israhel sabbatum et celebrent illud in generationibus suis pactum est sempiternum ¹⁷ inter me et filios Israhel signumque perpetuum sex enim diebus fecit Dominus caelum et terram et in septimo ab opere cessavit ¹⁸ dedit quoque Mosi completis huiusmodi sermonibus in monte Sinai duas tabulas testimonii lapideas scriptas digito Dei